

LONG VĨ XÀ ĐÀU

Lúc nhỏ, tôi là một đứa bé có nhiều thắc mắc làm người bị hỏi khó trả lời:

- tại sao gọi là viết máy?
- Có thấy máy gì đâu?
- Viết nguyên tử có giống bom nguyên tử?
- Tại sao gọi ‘ăn’ Tết?
- Tại sao thằng con trai (đã ‘thằng’ lại thêm ‘con’)?
- Tại sao gọi xe lô (miền Tây), ai ‘lôi’?”, v.v.

Một trong số những thắc mắc vẫn còn theo tôi mấy chục năm sau, là “12 con giáp”.

Như nhiều người, tôi cứ nghĩ “12 con giáp” là thú Việt, gốc Tàu đến hôm, đọc một bài viết trên “mạng” mới biết, rất có thể là Tàu vay mượn Ta, căn cứ vào cách gọi, (bộ) chữ viết tên các con thú và sự khác biệt “thỏ” (Tàu)/”mèo” (Ta). Mặc dầu những lý do đưa ra của nhà ngôn ngữ học Nguyễn cung Thông không thuyết phục (tôi) gì mấy nhưng nó cho biết một xuất xứ mới về nguồn gốc “12 con giáp”! Có thể lắm chứ. Cho đến nay, tôi vẫn chưa đọc được một giải thích nào “khả tín” về chuyện này! Tại sao lại “chuột, trâu, cạp... heo” mà không là những con khác? Con bò, con beo, con kiến, con chim, con bướm, v.v.?

– Tại vì đó là những con vật “thân thiết” với ta, giúp đỡ ta, nhưng vẫn bị ta ăn thịt dài dài (“giúp vật, vật trả ơn / giúp nhơn, nhơn ăn thịt”!), ngay cả con... Ròng (“gan ròng”!)? Tại sao lại là thú vật mà không là... các loài khác?

– Loài hoa chẳng hạn. Cúc, Đào, Hồng, Huệ, Lan, Mai, Hải–Đường, Sim, v.v. chả đẹp hơn Tỳ Sứ Dền... sao? “Dạ, em sinh năm Quý Đào”, nghe chả đỡ quê hơn Quý Mùi sao?, v.v.

“Thập nhị... thú quân” không chỉ xuất hiện trong lịch Tàu và các quốc gia chịu “ảnh hưởng” nó (Nhật, Hàn, Việt) mà còn ở các quốc gia có nền văn hóa/văn minh khác: Miên, Thái, Miến, Ba Tư, v.v. Nếu lấy 12 con giáp Tàu làm căn bản thì Miên giống Tàu. Trong khi:

– **Việt:** Mèo (thay vì Thỏ);

– **Hàn:** Cừu (thay vì Dê);

- **Nhật:** cừu (thay Dê), heo rừng (thay heo–nhà);
- **Thái:** Rắn hổ–mang Naga (thay Rồng);
- **Mã Lai:** hươu chuột (cerf–souris) thay cho “thỏ”, rùa thay cho “heo” (có lẽ Hồi giáo không ăn heo?);
- **Ba Tư:** Cá voi thay cho Rồng, v.v.

Riêng Miến Điện thì “nghèo nàn” hơn, chỉ có 8 con thú:

- Ca–Lâu–La (chim thần),
- Cọp,
- Sư Tử,
- Voi (có ngà),
- Voi (không ngà),
- Chuột,
- Naga (rắn thần).

Trong đó có 2 bà chằn lửa: Cọp cái Biên Hòa (cọp 3 móng!), Sư Tử Hà Đông, và 2 ông (?) có vòi: có nanh (ngà)/không nanh!

12 con Giáp của người Thái

8 con Giáp của người Myanmar
(ở chính giữa không phải là con giáp, mà là một đóa hoa sen,
hay hình Đức Phật Thích Ca, hoặc hình con Công)

12 con giáp Việt Nam:

– Là Âm Dương hòa hợp, lần lượt xen kẽ. Hễ Dương trước: Tý, thì Âm sau: Sửu, v.v. Nhái theo một lời hát Y Vân (Anh đâu, em đó) “Dương ở đâu thì Âm ở đó”. Có điều, Mùi thuộc Âm (?!), thành ra cái tên Dương Dê Mùi (họ Dương, tên Mùi) không có “co sỏ”! Phải Vương Dê Mùi đọc theo Nam kỳ giá sống thôi!

– 7 con có “4 chân” (tý, Sửu, dần, Ngọ, mùi, Tuất, Hợi).

– Một con 2 chân (gà: móng thường, móng đỏ).

– Hai con: lúc 2, lúc 4 chân là mèo (ngủ trong góc hay mèo “ngáy ngủ trên tay anh”), và

– khỉ: 4 chân lúc chạy, leo trèo; 2 chân (2 tay) lúc làm trò... khỉ, và

– 2 con khuyết tật (không có chân, chẳng cánh): thìn, ty.

– 2 cặp “đi đôi nhau cũng là ‘bà con’ nhau (giống nhau): cặp Dần/Mẹo, cặp Thìn/Tỵ (thân vừa có vảy, vừa... dài, một tung hoành trên không, một uốn éo sát đất).”

Tuy trúng tuyển vào danh sách 12, được dùng để lấy số tử vi, đoán mạng, dựng vợ, gả chồng, được đi vào “văn học sử”, v.v. nhưng 12 con, con nào cũng bị thiên hạ... chửi lia chia: Hôi như Chuột. Ngu như Trâu (Đàn gậy tai Trâu). Dữ như Cọp. Ăn vụng như Mèo (khác với ăn vụng với mèo). Lộn... xộn như Rồng! Ác độc như Rắn. Mất nét như Ngựa (đĩ ngựa). “Dê” như... Mùi (khác với mùi như Dê). Phá như Khi. “Áy” như Gà. Bị chửi như Chó (đồ chó đẻ, chó chết, con đĩ chó). Dâm (dơ) như Heo (phim con heo, làm trò con heo) hay ăn như Hạm! 12 anh, anh nào cũng bị “nhân dân” đầu tó! Nên tôi không hiểu sao “12 con giáp không giống con nào!” lại là một câu mắng?!

Cùng với Adam và Eva, Rắn là con vật xuất hiện đầu tiên trong Kinh Thánh, là hiện thân của Xấu và Tốt, của giết người và cứu người! 33% nhân loại sợ rắn (ophiophobia) nhưng không biết trong 33% đó, bao nhiêu phần trăm là Kinh Sợ Nhất? Bởi vì tôi thuộc vào cái phần trăm “kinh sợ” đó! Khi có trí khôn thì tôi đã sợ loài bò sát rồi (trừ “bò sát... lại gần anh tí nữa đi em”/ca khúc của Mặc thế Nhân), nhất là con Rắn!

Rắn là con giáp xuất hiện nhiều nhất trong nhiều lãnh vực:

1. “Lịch sử” (Giai thoại “Lệ Chi viên”)

Trong Đại Việt Sử Ký Toàn Thư, ông Ngô Sĩ Liên ghi: “4/8/1442, vua Lê Thái Tông (19 tuổi), trên đường đi tuần thú về, ghé vườn ‘vải’ nghỉ qua đêm. Sáng ra, cận thần khám phá vua chết! Ở bên vua suốt đêm chỉ có bà Nguyễn thị Lộ (42 tuổi?), vợ thứ của Đại Thần Nguyễn Trãi. Bà Lộ văn chương, tài sắc vẹn toàn nên rất được vua yêu mến, phong làm Lễ Nghi Học Sĩ để dạy các cung nữ, nhưng, nghe nói, Thái Tông cứ vờ vào cung làm... ‘lễ’ với vua hoài hà! Vì là người duy nhất kê cận trước khi vua chết nên ‘cô giáo’ Lộ bị triều đình kết tội giết vua. Nguyễn Trãi cũng bị vạ lây! Cả hai bị hành hình, gia đình cụ Nguyễn bị ‘tru di tam tộc’. Đến đời Lê Thánh Tông (cháu nội Lê Thái Tông), cụ Nguyễn mới được vua phục hồi tước vị vì cho rằng Cụ bị hàm oan!”

Tương truyền kiếp trước bà Lộ là con rắn con, mẹ bị Nguyễn Trãi đập chết nên đầu thai thành cô bán chiếu gon Tây Hồ, chờ dịp báo thù. Nhờ đối đáp thơ với Nguyễn Trãi:

“... *Xuân xanh nay độ bao nhiêu tuổi?
Đã có chồng chưa được mấy con?*”

Thị Lộ: “... *Xuân xanh vừa độ trăng tròn lẻ (16 tuổi?)
Chồng còn chưa có, có chi con!*”

Nên được quan mền, quan yêu, cưới về làm thiếp.

Về cái chết của vua: có nghi vấn cho là ông vua trẻ bị “thượng mã phong” (ở tuổi 19?!), nghi vấn khác bảo bà Lộ (42 tuổi) thuốc vua, v.v. Không có nghi vấn nào đáng tin cả (không có chứng cứ)! Bà Lộ chỉ là cái cớ để người ta giết cụ Nguyễn. Vụ án “vườn vải” là một cuộc “soán ngôi, giết Đại thần”. “Rắn báo oán” là chuyện mấy ông râu quạp có vợ tuổi... Ty đặt ra để “báo thù” thôi!

2. Tôn giáo:

Trong Thiên Chúa giáo, rắn là con vật mà Đức Chúa Trời “yêu cho roi, cho vọt”. “Yêu” nên rắn (đồng) được đưa ra như biểu tượng của sự khôn ngoan (Mt, 10, 16) và cứu người trong sa mạc (Ds, 21, 4–9). “Cho roi, cho vọt (‘sẽ bò bằng bụng và ăn bụi đất trọn cả đời’ (Kinh Thánh) vì nó đã xúi cô Eva ăn trái cấm, rồi Eva lại ‘dụ khi’ Adam (một người dễ thương, đại khờ, cả tin bạn gái (khác với ‘dại gái’) nên ‘ghé răng cắn vào’, để rồi thấy ‘sự thật’ không quá đổi phũ phàng (nhờ đó mà biết thế nào là nét quyến rũ của những ‘tuyệt lê/bồng đảo’, v.v.”)

Ôi, ngay người–đàn–ông–đầu–tiên Chúa tạo, đã “khổ sở (?)” vì cái... xương sườn, thì con cháu họ... cũng vậy, là phải quá rồi!

Trong Phật Giáo, rắn được xem như một Linh vật. Trong Phật Giáo Đại Thừa (Tàu, Việt, Nhật, v.v.) rắn được đồng nhất với rồng nên có thuyết cho rằng khi Phật đản sinh, có con rồng 9 đầu phun nước thơm tắm Phật. Hình ảnh Rồng xuất hiện nhiều trong kiến trúc chùa chiền. Ngược lại, trong Phật Giáo Tiểu Thừa (Miên, Thái, Lào, Miến, v.v.), chỉ thờ rắn thần Naga (Mãng Xà) vì theo truyền thuyết, khi Đức Phật đản đạo, một hôm mưa bão toai bời, thì rắn Naga (7 đầu) từ ở cây Mucalinda, nơi Đức Phật ngồi, chui ra, uốn quanh Ngài nhiều vòng, dựng thành một bức tường cao chắn gió, và dương 7 cái đầu của mình làm tán che mưa cho Phật. Hình, tượng rắn xuất hiện đầy dẫy trong kiến trúc các chùa Nam Tông.

3. Y học:

So với Đông y, rắn không được “dụng” nhiều trong dược phẩm (thuốc Tây) (?). Nhưng nó lại là biểu tượng của “corps medical” (Y, Dược). **Y**: rắn quấn quanh cây gậy; **Dược**: rắn quấn quanh ly. Theo truyền thuyết Hy Lạp, rắn tượng trưng cho các vị thần “danh y” (như thần Asclepius và con gái ông: thần Hygieia). Trên thực tế, nọc rắn được y giới “dĩ độc trị... bệnh”, cũng như chuyện lột da của nó được xem như một “tái sinh”, như “thầy thuốc cứu người”! Chọn biểu tượng rắn quấn quanh ly thuốc thì tôi hiểu nhưng tại sao lại chọn cây gậy để quấn? Có phải để nêu lên ý nghĩa vị tha “lấy tình thương

xóa bỏ hận thù” của rắn, bị đập nhưng vẫn quấn quanh cây “Đũa... ty bồng” của người “đánh... nó phải đánh đập đầu”?

2 con rắn quấn quanh cây gậy thì lại có ý nghĩa khác. Đó là biểu tượng của thần Caduceus (?), vị thần của thương mại và giao tiếp, biểu tượng cho những tổ chức, những sản phẩm y tế.

Nếu Thánh Tổ Quân Y Việt Nam Cộng Hòa là Hải Thượng Lãn Ông Lê Hữu Trác thì huy hiệu của Quân Y VNCH là một con rắn độc... đáo: “Quên mình–Cứu người”! Xin thấp nén tâm hương tưởng nhớ đến những Quân nhân (Bác sĩ, Y Tá, v.v.) Quân Y Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa đã hy sinh trên chiến trường!

4. Quân sự:

Ngày 20/12/1967 là ngày mà một Tiểu đoàn thuộc Trung Đoàn Mãng Xà Vương (Thái Lan), dù bị 2 Tiểu đoàn Việt cộng tập kích bất ngờ, nhưng đã chống trả mãnh liệt, gây tổn thất nặng nề cho địch, mang đến chiến thắng ở Bàu Nâu (Long Bình/Biên Hòa).

5. Thực phẩm:

Trong những món “khoái khẩu, tới luôn” của “dân nhậu” miền tây, là món thịt rắn (cần chi cá lóc, cá trê. Thịt chuột, thịt rắn nhậu mê hơn nhiều): rắn xào sả ớt, rắn cuốn lá lót nướng, cháo rắn hồ đậu xanh, rắn nướng muối ớt, rắn dòi, rắn kho tương, rắn xé phay, rắn xào rau ngổ, rắn lăn hầm sả, v.v.

Năm đệ ngũ, tôi được “Thầy” tôi dắt về quê, thăm một người bạn học thời niên thiếu của Thầy tôi. Ở đây tôi được ăn gỏi rắn, rắn nướng, và cháo rắn hồ. “Xà thực” thì phải đi đôi với “xà tửu” (trừ tôi!), được rót ra từ một hũ lớn ngâm nguyên một con rắn (!), là thứ rượu “ông uống bà khen hay”!

6. Điện ảnh:

Cùng với Ngựa và Chó, Rắn cũng là một “minh tinh” trong thế giới điện ảnh. Thanh Xà–Bạch Xà là một trong những phim Tàu nổi tiếng ở miền Nam ngày xưa. Không những

thế, rắn còn là một vũ nữ tuyệt vời, uốn éo, lắc lư theo “tiếng sáo thiên thai” Ba Tư, Ấn Độ.

7. Võ Hiệp:

Như Hồ quyền, Hầu quyền, Xà quyền là một trong những thế võ nổi tiếng, dựa theo cách di chuyển (uốn lượn, trườn nhanh, phóng xa...), cách ra quyền: bàn tay gập lại như đầu rắn, lối tấn công (quấn siết, cắn, mổ...), v.v. của Rắn.

Trong các bộ: Võ Lâm Ngũ Bá, Anh Hùng Xạ Điêu, Thần Điêu Đại Hiệp; có lẽ Bạch Đà Trang chủ Tây Độc Âu Dương Phong là một cao thủ bị nhiều người ghét nhất vì độc ác. Đối nghịch 180° với ông là Bắc Cái Hồng thất Công. Từ tánh tình đến võ công. Nếu Giáng Long Thập Bát Chương và Đả Cầu Bồng là 2 tuyệt chiêu của Bắc Cái thì Hàm Mô Công và Linh Xà Quyền (thêm vũ khí là cây Xà trượng với hai con rắn độc ở đầu) là hai tuyệt chiêu của Tây Độc. Võ học hai ông là Rồng với Rắn nhưng hai ông như Chó với Mèo, gặp nhau là gây lộn rồi đánh lộn. Trận đấu sinh tử trên núi Hoa Sơn, kéo dài mấy ngày đêm vẫn bất phân thắng bại. Trọng thương, hết sức, hai ông già quay sang đấu võ miệng (truyền chiêu thức) qua Dương Qua. Cuối cùng, khi hóa giải một tuyệt chiêu của Bắc Cái, Tây Độc bỗng hết điên. Và hai cao thủ Tây, Bắc ôm nhau, cùng nhau cười cho đến chết! Một kết thúc tuyệt vời, đầy nhân bản, của Kim Dung!

8. “Xiệc”

Tôi gọi “xiệc” vì không biết dịch “spectacle” (ở đây) là gì!

Ấn, Miên, Thái là 3 xứ tôn thờ Rắn nhất Châu Á. Nhưng chỉ có người Thái là vừa thờ vừa “thương”. Thương nên mới vuốt ve, hôn hít. Tưởng đâu chỉ đối với rắn “hiền” nhưng mới hôm rồi, lần đầu tôi thấy, trong một phóng sự truyền hình, nói về ngôi làng Mãng Xà Vương (village des Cobras Royaux) “Ban Kok Sa-Nga” ở Thái, về sinh hoạt hằng ngày với Rắn, về một buổi trình diễn “rắn” cho du khách, với cái đình buổi “spectacle” là màn “hôn rắn hổ mang”: chum môi hôn lên đầu rắn! Rắn hổ mang là một trong những loài rắn cực độc (Vua mà!); Không cần đến “phập”, chỉ cần nọc nó phun (có thể đến 2m!) văng vào mắt là từ “lờ mờ nhân ảnh” đến chỉ thấy “một màu đen” (mù). Đã có mấy người “sinh nghề tử nghiệp” trong màn trình diễn này. Người hôn rắn trong phóng sự cho biết, mỗi lần trình diễn, anh kiếm được 12€! Mạng sống một người Thái Lan bằng giá một bao thuốc Pháp! Đó là Thái Lan. Còn Việt Nam?!!! Một nghệ sĩ nhí khác, 8 tuổi, trình diễn màn “chơi với rắn (hiền)” thì được trả 4€. Mong ước của em là lớn lên sẽ hôn Rắn Hổ Mang như “niên trưởng 12€”. Cầu xin trong tương lai, “lần đầu em ghé môi hôn” sẽ không là lần cuối. Không bao giờ!

9. Văn chương:

Văn:

Nói về tên Rắn, trong sách xuất bản hải ngoại, có tác phẩm “Rồng Rắn” (1989) của Lê thị Huệ (1953), viết về những thành viên của một gia đình di cư, sống ở Hội An, trong bối cảnh của một miền Nam nhiều biến động, thập niên 60s–75s. Tuy tác giả gọi là truyện dài, nhưng lại chia thành nhiều “tiểu truyện”, có thể đọc riêng biệt nhau, không cần theo thứ tự. Quốc nội có “Nhật ký Rồng Rắn” của Trung tướng cộng sản “phản kháng” Trần Độ (một trong những lý thuyết gia của Đảng, thập niên 50s–60s!) viết trong hai năm Thìn (2000) & Ty (2001), chỉ trích Đảng. Ông Trung tướng bị khai trừ khỏi Đảng, bị Công An theo dõi 24/24, v.v. Nhiều người khen ông can đảm, trung thực. Riêng tôi thấy, trước nhất, đó là chuyện “nội bộ đảng”, thay vì đóng cửa dạy nhau, thì ông Trần công khai “lên tiếng”. Ông chê bai chính quyền nhưng “vẫn tán thành và ủng hộ vai trò lãnh đạo chính trị của Đảng” (!). Ông đồng ý với con đường “Bi Đất” đã áp đặt một chủ nghĩa ngoại lai trên đất nước! Chuyện “giải phóng miền Nam”, với ông, vẫn là chuyện “phải làm”!

Câu đối:

Trong các câu đối “Rắn” người ta thường nêu 2 câu dưới đây của bà Đoàn thị Điểm (xuất) và ông Trạng Quỳnh (đối):

*“Cây xương rồng trồng đất rắn, long vẫn hoàn long
Trái dưa chuột tuột thăng gang, thử chơi thì thử.”*

Câu xuất của bà Điểm: 20/20 điểm! Chữ Hán, chữ Nôm, vần hợp, âm kêu, nghĩa đen, nghĩa bóng! Câu đối của ông Quỳnh khá chỉnh. Chữ: “trái” đối “cây”. Chuột/Thử (tiếng Hán) đối Rồng/Long (chữ Hán). Nghĩa: “long” (không chặt) được đối bằng “thử” (làm thử). Âm: “chuột/tuột” đối “rồng/trồng”. Câu trên Rồng/Rắn, câu dưới: Dưa chuột/dưa gang (“gang tay” trong câu đối)

Có một “version” khác, tuy ít được nói tới, nhưng tôi thấy chỉnh hơn:

*“Cây xương rồng trồng đất rắn, long vẫn hoàn long
Trái dưa chuột, vuột miệng mèo, thử chơi thì thử.”*

Cặp “mèo” đối “rắn” (thú) hay hơn “gang” (trái cây) đối “rắn” (thú). Nhưng đó chỉ là “rắn” theo nghĩa danh từ. “Rắn”, nghĩa tính từ (rắn chắc), thì không version nào đối được! Về âm: “chuột/tuột/thử” không đỡ nổi 3 âm “rồng/trông/long”!

Câu xuất của bà Diễm độc đáo nhưng còn có người đối. Chẳng bù với câu dưới đây, của một hậu sinh “khả úy” (thế kỷ 20, 21?), nghe nói, vẫn chưa gặp được “kỳ phùng”:

*“Tôi ba mươi, rắn nằm trên xà,
chuột bò tới xem thử,
rắn nuốt chuột chẳng còn tí tị (Tý, Ty)”!*

Rắn, xà, chuột, thử, Tý, Ty! Đối sao đây?!

Thơ:

Năm 2013, đọc trên “mạng”, thấy mấy câu Rắn mới, lạ (?), xin ghi lại đây để đọc cho vui, chứ tôi không (dám) có ý kiến gì hết. Ghét/yêu, tùy người đối diện!

*“Thanh trước xà nhi khâu,
Hoàng phong vĩ thượng châm.
Lương ban giai khả độc,
Tối độc phụ nhân tâm!*

*(Miệng của con rắn bị kẹt trong ống tre từ nhỏ.
Trên cái đuôi của con ong vàng
Cả hai đều khá độc,
Nhưng cực kì độc là lòng dạ đàn bà!)”.*

Thơ về Rắn, từ mấy thế kỷ nay, e chưa có bài nào qua mặt bài thơ của thần đồng Lê quý Đôn (1726–1784)! Trong “Giai thoại làng Nho” cụ Lăng Nhân ghi:

“Hồi tám chín tuổi, một bữa Lê mãi chơi bỏ học, cha (Thượng thư bộ Hình Lê Phú–Thứ đời Lê dụ Tôn) gọi về đét cho mấy roi, mắng:

– Đồ rắn đầu rắn cổ.

Lê đọc ngay tám câu Đường luật, mỗi câu có tên một thứ rắn:

*‘Chẳng phải liu điu, vẫn giống nhà
Rắn đầu biếng học lẽ không tha
Thẹn đên, hổ lửa đau lòng mẹ,
Nay thét mai gầm rát cổ cha.
Ráo mép chỉ quen tuồng đối trá*

*Lần lưng, đành chịu vọt năm ba
Từ rầy Châu–Lỗ chăm nghề học (*)
Kéo hồ mang danh tiếng thế gia’.*

*Đã gọi là “giai thoại” thì đọc cho biết, cho vui, chuyện tác giả (thật, giả) là chuyện phụ.
Đọc thơ hay như gặp một... giai nhân. Thấy hay, thấy đẹp là đủ rồi. Cần chi xuất xứ, tính
danh. Cứ như Đinh Hùng:*

*“chưa biết tên nàng, biết tuổi nàng
mà sầu trong dạ đã hoang mang!”*

Mấy cái khác là chuyện nhỏ! Nhưng phải công nhận bài thơ tài tình quá! Mỗi câu có tên một loài Rắn. Cậu Đôn quả là một đứa bé Rắn Mắt!

Thêm về xà:

Xà bát: rắn bò hình chữ bát,
Xà bản: rắn bản tiện,
Xà bông: rắn yêu bông,
Xà cạp: rắn thích cạp (hơn cắn),
Xà cừ: rắn cừ khôì,
Xà lan: rắn bị bệnh truyền nhiễm (lây lan),
Xà lách: rắn lái Honda ở Sài Gòn,
Xà lệch: rắn ăn nói lệch lạc,
Xà lô (salaud): rắn lái... hủ lô,
Xà lê: rắn ngồi lê đôi mách,
Xà lỏn: rắn hay cười lỏn lển/Xà rông (là “ông” xà lỏn),
Xà lim: rắn ngủ lim dim,
Xà nhà: rắn trong nhà,
Xà niềng: rắn “xin”,
Xà nẹo: rắn uống bia ôm,
Xà ngang: rắn ngang ngược,
Xà ngàu: rắn “anh chị”,
Xà ích: rắn làm tài xế xe... ngựa,
Xà quần: quần rắn,
Xà quyền: như nhân quyền, là quyền của Rắn,
Xà chưởng: bàn tay... rắn, v.v.

Ca dao, thành ngữ:

*Trùng rông lại nở ra rông
Liu điu lại nở ra dòng liu điu.*

Tuổi Ty rấn ở bông cây
Năm khoanh trong bụng có hay chuyện gì.

Đi đâu gặp rấn thì may (?)
Về nhà gặp rấn thì hay bị đòn (?).

(chắc lấy ý câu: “đi đâu gặp... rượu mà say, về nhà gặp...vợ thì hay bị đòn”?)

Hang hùm, miệng rấn: nơi nguy hiểm

Cồng rấn cắn gà nhà (vác rấn thì đúng hơn/ Không tay, chân làm sao cồng?) = Rước voi về dây mã tổ;

Dần, Thân, Ty, Hợi tứ hành xung;

Nói rấn nói rỗng: dài dòng, toàn chuyện vô bổ;

Vẽ rấn vẽ rỗng / Vẽ rấn thêm chân: bày đặt thêm nhiều chuyện cho thêm rắc rối;

Rấn trong lỗ bò ra: khéo ăn, khéo nói;

Rấn đổ nọc cho lươn: đổ thừa;

Đánh rấn phải đánh đập đầu: quân sự / đánh ngay người chỉ huy;

Thao láo như mắt rấn ráo: soi mói;

Đầu rấn, mắt chuột: người gian xảo;

Khâu phạt, tâm xà;

Đầu rỗng, đuôi rấn: lúc đầu phát, sau lại suy!

Rấn già rấn lột, người già người chột vào hang: già thì phải chết;

Sư hổ mang, vãi rấn rết: sư vãi “quốc doanh”;

Chém rấn đuôi hươu: làm hại kẻ xấu lẫn người tốt;

Len lét như rấn mỏng năm: mặt mày, thái độ sợ sệt;

Xà cung thạch hổ (thấy cây cung tưởng rấn, thấy hòn đá tưởng cọp): đa nghi như Tào Tháo;

“**Long vĩ Xà đầu**” là 4 chữ đầu của 4 câu sấm Trạng Trình mà trước 1975, hầu như người miền Nam nào cũng biết. Bởi người ta đã quá ngao ngán, mệt mỏi, vì cái sách lược chính trị “khó hiểu” của Đồng Minh nhón (đánh mà không muốn thắng!), nên chỉ biết dựa vào “sấm” để lên tinh thần. Nhưng, tưởng vậy mà không phải vậy. Với cái “thái–bình” áp đặt sau Ất–Mão–75, “tinh mộng, sáng mắt”, nhớ lại, nghiệm lại, người Việt Nam mới thấy mấy câu sấm đó “ứng” với Thế Chiến Thứ Hai hơn!

Ở miền Nam, “Tý vĩ Sứ đầu khởi chiến tranh” với sự ra đời của “Mặt Trận Giải Phóng Miền Nam” (Lính Bắc, “Tên” Nam) ngày 20/12/1960 Canh Tý/quận Châu Thành (Tây Ninh). Từ đó, chiến tranh bắt đầu lan rộng, leo thang, đưa đến chuyện “Long vĩ xà đầu khởi đồ quân” của những người lính Lữ Đoàn 9 Thủy Quân Lục Chiến Hoa Kỳ, ngày 8/3/1965 Ất Ty, đổ bộ lên bãi biển Phú Lộc (Đà Nẵng). 60 năm sau, Ất Ty 2025, vẫn chưa thấy một viễn tượng “niên lai” thật sự nào cho Việt Nam! Làm sao “kiến thái bình” khi vẫn còn những đàn áp, bỏ tù những người đấu tranh, đòi hỏi nhân quyền, khi vẫn còn nhiều người tìm cách chạy ra khỏi nước?!

Ngược lại, năm rồi, nhiều người đã đặt lại câu hỏi “liệu sẽ có một thế chiến thứ 3 không?”. Khi, hôm 21/11, “Chủ Tịch” Poutine ra lệnh, lần đầu, bắn “thử” hỏa tiễn Orechnik (không trang bị đầu đạn hạt nhân) vào Ukraine, trả đũa việc Hoa Kỳ “cho phép” quốc gia này sử dụng hỏa tiễn bắn xa ATACMS, không kích các địa điểm quân sự ở Nga (bắn vào nước người ta thì được nhưng cấm người ta bắn trả. Đều thế, Poupou?!). Đây cũng là một trả lời của Hoa Kỳ, sau khi > 10,000 lính Bắc Hàn do Poutine thuê, sang Nga “tiếp viện”! Đũa 2 bên trả qua, trả lại, chỉ có người dân Ukraine là ăn hỏa tiễn dài dài! Chiến tranh Nga–Ukraine bước vào một mức độ mới, khốc liệt hơn? Một số người Châu Âu bắt đầu nói đến chuyện “các hầm trú ẩn hỏa tiễn nguyên tử (Nga)”.

Lại thêm một “Long vĩ Xà đầu”?!

– Tôi không nghĩ thế. Mà trái lại!

Xâm lăng một nước nhỏ như Ukraine mà trên 3 năm rồi vẫn chưa đạt được những mục tiêu đặt ra, cho thấy Quân Lục của Poutine không quá tinh nhuệ, hùng hậu như người ta tưởng. Trước đây đã nhờ tổ chức đánh mướn Wagner, sau đó, thả tù thành phần bắt hảo chịu đăng lính, bây giờ thuê lính Bắc Hàn! Không nói đến chuyện kiếm tân binh để bù đắp quân số hao hụt (đã 200,000 chết! **), chưa nói đến nền kinh tế thời chiến (tập trung vào sản xuất vũ khí), đến số “tiền tử” khổng lồ phải trả cho gia đình các binh sĩ tử vong. Kéo dài cuộc xâm lăng, chắc chắn sẽ tác động đến cuộc sống người dân Nga (vật chất/tinh thần)! Dù nhất quyết không lùi, nhưng “Ác thần” sẽ không có đủ khả năng, tiềm

lực, để tiếp tục cuộc chiến (một số chuyên gia ước định là khoảng từ 12 đến 20 tháng!). Khi hãm he sẽ sử dụng vũ khí hạt nhân, là lúc Poutine đã hết đường binh, phải mang “thần hộ mạng” ra hù. Tôi tin là sẽ không một cường quốc quân sự nào trên thế giới (kể cả láng giềng Tàu) chấp nhận chuyện Poutine vượt đèn đỏ (trừ Bắc Hàn?) để “chết chum cả đám”! Biết thế, nên Poutine đang tung hết mảy thành công lực chơi cú chót, tấn công Ukraine ào ạt, chưa lúc nào như lúc này. Để lấy thể thượng phong trước khi ông Trump vào tòa Bạch Ốc. Và Tổng thống Zelensky, lần đầu, nói đến 2 chữ “đàm phán”. Có thể, bước đầu, sẽ là một “ngưng bắn” kiểu “Hiệp Định Paris (ai ở đâu, yên đó!!!) trong một thời gian”? Tỵ Ngọ niên lai kiến “thái bình”? – Hy vọng thế!

Như một câu hát của Hoài An trong “*Tâm sự ngày Xuân*” (1966), Tết là dịp để chúng ta “cùng xuân quên hết những chuyện buồn năm đã qua”.

Long vĩ Xà đầu: tiễn chân Rồng, bắt tay Rắn, xin ghi lại đây mấy câu thơ cổ, thay cho lời “Cung chúc tân xuân”:

龙驾祥云门接福
蛇浮瑞气户迎春

*Long giá tường vân môn tiếp phúc
Xà phù thụy khí hộ nghênh xuân.*

*(Rồng cười mây lành, nhà đón phúc
Rắn dâng điềm tốt, hộ mừng xuân)* –(nguồn: internet)

BP

Tác giả ghi chú:

(*) – Châu: quê hương Mạnh Tử/Lỗ: quê hương Khổng Tử/có bản ghi “Trâu–Lỗ” (Rắn Trâu)

DATE 18 septembre 2024

AJOUTER TÉLÉCHARGER LE PDF

(**)

Des sources confidentielles citées par le *Wall Street Journal* estiment que 280 000 combattants (200 000 Russes et 80 000 Ukrainiens) auraient été tués en Ukraine depuis le 24 février 2022 et 800 000 auraient été blessés (400 000 de chaque côté) ③.

Nguồn: Internet eMail by **th** chuyển

Đăng ngày Thứ Tư, January 22, 2025
Ban Kỹ Thuật Khóa 10A-72/SQT/ĐĐ, ĐĐ11/TĐ1ND, QLVNCH